

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoSr/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117220246
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5117220246.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Vladimíra Topoľančíka, v spore žalobcov: 1/ Mgr. M. C., PhD., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. S. XXXX/XX, R. a 2/ Mgr. U. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. S. XXXX/XX, R., obaja právne zastúpení spoločnosťou RYBÁR advokát s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Andreja Kmeťa 11, Žilina, IČO: 51 273 225, proti žalovanému: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, právne zastúpený SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 36 853 186, v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 4Csr/1/2017-300 zo dňa 25. novembra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobcom 1/ a 2/ sa priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom č. k. 4Csr/1/2017-300 zo dňa 25.11.2020 (v poradí druhým) Okresný súd Žilina (ďalej aj ako „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) zrušil rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie sp. zn. II./2015-27 zo dňa 30.04.2017 z dôvodov podľa ust. § 45 ods. 1 písm. g/, i/ a l/ zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zák. č. 335/2014 Z.z.“, resp. „ZoSRK“). Žalobcom 1/ a 2/ priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že záväzkový vzťah, ktorý vznikol medzi stranami sporu na základe zmluvy o úvere zo dňa 12.12.2008 (ďalej aj „zmluva o úvere“), je vzťahom občianskoprávnym a zároveň spotrebiteľským (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a nasl.). Táto skutočnosť nebola medzi stranami sporu sporná. Ďalej bolo nesporné, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe platnej rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej medzi stranami dňa 12.12.2008 (ods. 21. rozhodcovského rozsudku). Súd mal tiež preukázané, že žaloba na zrušenie rozhodcovského rozsudku bola podaná v zákonnej lehote 3 mesiacov od doručenia rozhodcovského rozsudku žalobcom (§ 46 ods. 1 ZoSRK), a to vzhľadom na dátum vydania rozhodcovského rozsudku 30.04.2017 a doručenie žaloby súdu dňa 07.07.2017.

1.2. Súd prvej inštancie v rámci skúmania, či konanie pred rozhodcovským súdom bolo postihnuté niektorou z väd uvedených v ust. § 45 ods. 1 ZoSRK, konštatoval v prvom rade zmätočnosť postupu rozhodcovského súdu v súvislosti s nepripustením zmeny žaloby, ktorej sa žalobcovia domáhali podaním zo dňa 14.10.2016 označeným ako „Úprava petitu žalobného návrhu“ a doručeným rozhodcovskému súdu dňa 20.10.2016, poukazujúc na to, že žalobcovia sa žalobou doručenou na rozhodcovský súd dňa 30.06.2015 (pozn. odvolacieho súdu: správne mal byť uvedený dátum 03.07.2015) domáhali

určenia, že právny úkon žalovaného, ktorým jednostranne zvýšil úverové rozpätie splácaných splátok, je absolútne neplatný právny úkon a je teda voči žalobcom právne neúčinný, ako i zaplata sumy 867,92 Eur. Následne v priebehu konania (a to potom, ako bola žaloba doručená na vyjadrenie žalovanému) žalobcovia podaním zo dňa 14.10.2016 navrhli pripustenie zmeny petitu žaloby tak, že sa domáhali určenia neprijateľnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky uvedenej v čl. 4.5 zmluvy o úvere a primeraného finančného zadostučinenia vo výške 3.983,-Eur. Rozhodcovský súd však o návrhu žalobcov zo dňa 14.10.2016 (oboznámeného v ods. 38 rozhodcovského rozsudku) nerozhodol rozhodcovským uznesením. O návrhu žalobcov na pripustenie zmeny žaloby tak v rozhodcovskom konaní vôbec nebolo rozhodnuté, čo vyplýva aj zo záhlavia rozsudku. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že rozhodcovský súd zmenu žaloby nepripustil, pričom v odseku 44 svojho rozsudku nepripustenie zmeny žaloby dostatočne odôvodnil, okresný súd sa s týmto nestotožnil majúci za to, že v odseku 44 sú len citované vyššie uvedené zákonné ustanovenia §§ 140, 141 a 143 CSP, ale nie je tam uvedené, ktoré zákonné ustanovenie z citovaných rozhodcovský súd na podanie žalobcov - „Úprava petitu žalobného návrhu“ zo dňa 14.10.2016 aplikoval a či vôbec o tomto procesnom podaní žalobcov rozhodol a ak áno, ako rozhodol. Ustanovenie § 141 CSP pritom nebolo možné aplikovať, keďže zmena žaloby nastala až po doručení žaloby žalovanému a súd mal o zmene žaloby svojím uznesením rozhodnúť. Napriek tomu, že rozhodcovský súd o zmene žaloby vôbec nerozhodol, následne zmätočne konštatoval neexistenciu naliehavého právneho záujmu žalobcov na určení neprijateľnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky po zániku úverového vzťahu (ods. 59) a v odseku 60 rozsudku uviedol, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhali zaplata sumy 867,92 Eur a na základe Úpravy petitu žalobného návrhu zo dňa 14.10.2016 zaplata sumy 3.983,- Eur.

1.3. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že rozhodcovský súd vec nesprávne právne posúdil, keď nesprávne vyhodnotil neexistenciu naliehavého právneho záujmu na určení neprijateľnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve (po zániku úverového vzťahu medzi stranami sporu) poukazujúc na to, že v prípade konania o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky sa jedná o osobitný druh žaloby, patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami, majúcimi podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a OZ, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.) a v tomto prípade nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem s tým, že zánikom spotrebiteľského zmluvného vzťahu nemôže stratiť pre spotrebiteľa význam dovolať sa neprijateľnosti podmienky v spotrebiteľskej zmluve, ktorou bol daný spotrebiteľský vzťah založený. Predmetný úverový vzťah síce zanikol splnením, avšak nároky žalobcov voči žalovanému odôvodnené od uplatnenia neprijateľnej zmluvnej podmienky žalovaného trvajú naďalej. Na podanie žaloby o neprijateľnosť zmluvnej podmienky z hľadiska vecnej legitímácie nemá právny význam zánik záväzku splnením, žaloba vychádza zo zákonnej požiadavky, podľa ktorej spotrebiteľské zmluvy nesmú zásadne obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky, pričom sa jedná o nárok vyplývajúci priamo zo zákona. Keď potom rozhodcovský súd svoje rozhodnutie založil na ustanovení § 80 písm. c) OSP, resp. § 137 písm. c) CSP, týmto postupom, keď aplikoval predmetné nesprávne právne normy, vec nesprávne právne posúdil (§ 45 ods. 1 písm. l/ zákona č. 335/2014 Z.z.).

1.4. Ďalej podľa názoru súdu prvej inštancie rozhodcovský súd pri rozhodovaní neaplikoval ustanovenia o ochrane práv spotrebiteľa. Rozhodcovský súd bol povinný podľa § 298 ods. 1 v spojitosti s § 295 CSP aj bez návrhu obstať alebo zabezpečiť dôkaz a vykonať ho, v rozsudku týkajúcom sa spotrebiteľského sporu aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľských zmluvách alebo iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná a vo výroku rozsudku uviesť znenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Podľa § 28 ods. 6 zákona č. 335/2014 Z.z. bol rozhodcovský súd povinný preskúmať, či vymáhaný nárok nie je založený na neprijateľnej zmluvnej podmienke alebo na zmluvnom dojednaní, ktoré je v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa. Následne po vykonaní právneho záveru podľa ust. § 298 ods. 2 CSP mal rozhodcovský súd skúmať, či zánik právneho vzťahu medzi stranami bol skutočne priamym následkom uplatnenia neprijateľnej zmluvnej podmienky a či žalovaný prípadným protiprávnym konaním na základe neprijateľnej podmienky donútil žalobcov k predčasnemu splateniu predmetného úveru, resp. jeho refinancovaniu do inej banky a či tak následne utrpeli žalobcovia ujmu a vznikol im preto nárok na primerané finančné zadostučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., na ktoré si žalobcovia v rozhodcovskom konaní uplatnili nárok. Rozhodcovský súd nezistil správne skutkový stav, keď sa v potrebnom rozsahu nezaoberal tvrdeniami žalobcov v žalobe (konštatovanými v odseku 7 rozhodcovského rozsudku), ani tvrdeniami uvedenými v podaní žalobcov zo dňa 14.10.2016, označenom ako Úprava petitu žalobného návrhu, ktorým si žalobcovia uplatnili nárok na peňažné plnenie vo výške 3.983,- Eur ako finančné zadostučinenie podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.. Rozhodcovský súd ani neskúmal, či zmluva transparentným spôsobom uvádza dôvod pre

zmenu úrokovej sadzby, či predmetné ustanovenie článku 4.5 zmluvy pripúšťa rôzny výklad a umožňuje uplatniť žalovanému svojvoľu pri jednostrannej zmene úrokovej sadzby a tým výrazne znevýhodňuje žalobcov ako spotrebiteľov a či je pojem „zmena miery rizika klienta“ (použitý v článku 4.5 zmluvy) vysvetlený a umožňuje žalobcom predpokladať obsah zmien úrokovej sadzby, ktoré môžu nastať až v budúcnosti. Rozhodcovský súd neuviedol skutočnosti, na ktoré pri posúdení úverovej zmluvy ako zmluvy spotrebiteľskej bol povinný prihliadať, aké parametre by mal tento spotrebiteľský vzťah spĺňať. Následne v jednotlivostiach vo vzťahu ku každému relevantnému ustanoveniu zmluvy sa nedostatočne zaoberal hodnotením splnenia týchto kritérií. Podľa názoru súdu prvej inštancie vzhľadom na takýto postup rozhodcovského súdu je možné konštatovať, že rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, keď urobil predčasný záver o nedôvodnosti žalobou uplatneného nároku, po predchádzajúcom nesprávnom konštatovaní neexistencie naliehavého právneho záujmu. Zároveň rozhodcovský súd ani nevykonával navrhované dôkazy - keďže produkované tvrdenia žalobcov nevyhodnotil v potrebnom rozsahu. Tým boli splnené predpoklady pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. g/ zákona č. 335/2014 Z.z.. Rozhodcovský súd takto podľa záveru súdu prvej inštancie zároveň postupoval aj v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa a toto porušenie malo vplyv na výsledok sporu (§ 45 ods. 1 písm. i/ zákona č. 335/2014 Z.z.). Súd prvej inštancie v tomto smere konštatoval, že vyriešenie otázky, či je banka oprávnená jednostranne zmeniť úrokovú sadzbu voči spotrebiteľovi v prípade existencie objektívnych okolností mimo dôvodov spôsobených spotrebiteľom, ak táto možnosť vyplýva zo zmluvy o úvere, je otázkou skutkovou. Záver rozhodcovského súdu, že považuje za nedôvodné a irelevantné tvrdenie žalobcov, že žalovaný svojím konaním donútil žalobcov k predčasnému splateniu úveru, pričom žalobcovia utrpeli ujmu tým, že na jej prekonanie museli vynaložiť ďalšie náklady, je podľa názoru súdu prvej inštancie predčasný, bez opory vo vykonanom dokazovaní, ktoré rozhodcovský súd ani nevykonával z dôvodu nezaobrerania sa meritom veci, vzhľadom na konštatovaný nedostatok naliehavého právneho záujmu.

1.5. Na zhrnutie okresný súd uviedol, že rozhodcovský súd nesprávne dospel k záveru o neexistencii naliehavého právneho záujmu. Rozhodcovský súd vec nesprávne právne posúdil, keď vyhodnocoval otázku naliehavého právneho záujmu na určení neprijateľnosti zmluvných podmienok a aplikoval ustanovenie § 137 písm. c/ CSP a tým boli splnené podmienky pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa ustanovenia § 45 ods. 1 písm. l/ ZoSRK. Z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku nevyplýva, že by sa rozhodcovský súd venoval skúmaniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Rozhodcovský súd neaplikoval ustanovenie § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, v spojitosti s ustanovením § 3 ods. 5 prvej vety cit. zákona. Tým boli splnené podmienky pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa ustanovenia § 45 ods. 1 písm. i/ ZoSRK. Rozhodcovský súd následne po nesprávnom konštatovaní neexistencie naliehavého právneho záujmu (ktorý vyplýva priamo zo zákona) a následnom predčasnom konštatovaní neexistencie dôvodov pre určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky (neskúmaním a nevyhodnotením v celom komplexe tvrdení žalobcov o neprijateľnosti zmluvného dojednania článku 4.5 úverovej zmluvy a o nepreukázaní zmeny miery rizika žalobcov) dospel k predčasnému záveru o nedôvodnosti uplatneného nároku na primerané finančné zadostučinenie, ktorým postupom naplnil dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku aj podľa § 45 ods. 1 písm. g/ ZoSRK.

2. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (ďalej aj „odvolateľ“) v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom súdu prvej inštancie vytýkal, že konanie vedené pred ním má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP). Naplnenie predmetného odvolacieho dôvodu odvolateľ videl v tom, že súd prvej inštancie sa v dôvodoch svojho rozhodnutia nijako nevysporiadal s procesnou obranou žalovaného prezentovanou v prvoinštančnom konaní, konkrétne nereagoval na námietky žalovaného, že žalobcovia nemajú na požadovanom určení naliehavý právny záujem, opierajúc sa o tieto rozhodnutia: rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cz 18/85, sp. zn. 1 Cdo 76/93, sp. zn. 2 Cdo 135/96, sp. zn. 2 Cdo 32/98, sp. zn. 2 Cdo 131/2006, rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo/49/2003, rozsudok NS SR, sp. zn. 3Cdo/112/2004 in: Zo súdnej praxe 6/2006, s. 204; R 17/1972; R 53/1973. Rozhodnutie NS SR sp. zn. 6 Cdo 127/2017 považoval aj v čase jeho vydania za nové a prelomové, pričom ho navyše nemožno vôbec považovať za ustálenú rozhodovaciu prax. Prvoinštančný súd tiež nevysvetlil, ako mohol k rovnakému záveru dospieť rozhodcovský súd v roku 2017, keď mu rozhodnutie z roku 2019 nemohlo byť žiadnym spôsobom známe.

2.1. Ako ďalší odvolací dôvod žalovaný uviedol to, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP). Za nesprávne skutkové zistenia okresného súdu označil konštatovania, že:

a) rozhodcovský súd rozhodoval o žalobe akoby zmenu pripustil, aj keď o nej nerozhodol, pretože posudzoval neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalovaný pritom trvá na argumentácii, že zmena žaloby pripustená nebola, preto súd rozhodoval o pôvodnom nároku, ktorým bolo - určenie absolútnej neplatnosti a neúčinnosti „právneho úkonu odporcu, ktorým jednostranne zvýšil úverové rozpätie splácaných splátok“ (na takomto určení podľa § 80 písm. c/ OSP nebol a ani podľa § 137 CSP nie je naliehavý právny záujem), - nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 867,92 Eur. Súčasťou rozhodnutia rozhodcovského súdu tak nebolo skúmanie neprijateľnosti zmluvnej podmienky na návrh spotrebiteľov. Rozhodcovský súd však nepochybil, ak ju skúmal bez návrhu účastníka (teda aj bez pripustenia zmeny žaloby). Podľa žalovaného súd prvej inštancie vôbec nezohľadnil fakt, že v dôsledku „nepripustenia“ zmeny žaloby nepôsobí voči nároku na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3.983,- Eur prekážka litispendencie. Bez zmeny žaloby konanie na rozhodcovskom súde o takomto nároku neprebíha. Napadnutý rozhodcovský rozsudok zároveň nepredstavuje k nároku, o ktorom by rozhodcovský súd rozhodoval po zmene žaloby ani *res iudicata*, v dôsledku čoho sa ho spotrebiteľia kedykoľvek môžu domáhať na všeobecnom súde. Žalovanému preto nie je zrejmé, aký je reálny účel tohto konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku, keďže - žalobcovia na prejednaní pôvodného nároku netrvajú, - nárok žalobcov bude prejednávať už iba všeobecný súd na základe novej žaloby. Pre úplnosť doplnil, že nerozhodnutie o zmene žaloby nie je dôvodom, pre ktorý žiadali žalobcovia zrušiť rozhodcovský rozsudok (do úvahy by mohol prichádzať § 45 ods. 1 písm. d/ ZoSRK) ani dôvodom na preskúmanie vád rozhodcovského rozsudku *ex offio* podľa § 45 ods. 3 ZoSRK. Ak by táto okolnosť mala byť dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku, rozhodnutie súdu prvej inštancie - konajúceho *ultra petitum* - porušuje právo na spravodlivý proces žalovaného, čo by navyše naplnilo odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP;

b) existuje dôvod na zrušenie napadnutého rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. g) ZoSRK (súd prvej inštancie dospel k záveru, že v konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že Stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nevykonal navrhované dôkazy alebo neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu. Z odôvodnenia rozsudku však nie je zrejmé, o ktorý variant ide. Ani to, aký dôkaz nebol vykonaný. Podľa žalovaného k takejto okolnosti nedošlo);

c) rozhodcovský súd resp. namiesto neho všeobecný súd môže vo veci ďalej konať a rozhodnúť tak, ako mu určil všeobecný súd pri zrušení rozhodcovského rozsudku (keďže rozhodcovský súd od 01.01.2019 zanikol, nebude pokračovať pôvodné rozhodcovské konanie, ale žalobcovia budú povinní podať samostatnú žalobu, ktorou sa začne nové konanie).

2.2. Napokon odvolateľ namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP), keď nesprávne právne posúdil tieto právne otázky:

a) nedostatočné odôvodnenie rozhodcovského rozsudku považoval za dôvod na jeho zrušenie (rozhodcovský rozsudok v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní možno zrušiť iba z dôvodov uvedených v § 45 ods. 1 ZoSRK. Dôvody zrušenia rozhodcovského rozsudku nie sú odvolacími dôvodmi. Rovnako, konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku nemožno považovať za osobitné odvolacie konanie);

b) rozhodcovský súd nesprávne právne posúdil naliehavý právny záujem spotrebiteľov na požadovanom určení (prvoinštančný súd však nezohľadnil, že predmetom konania bol návrh na určenie neplatnosti jednostranného zvýšenia úrokového rozpätia. Na takomto určení spotrebiteľia nemajú naliehavý právny záujem, keďže nejde o určenie práva v zmysle § 137 písm. c) CSP, ani o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP. Takýto druh určovacieho nároku totiž nemá oporu v osobitnom právnom predpise. Vo vzťahu k naliehavému právnomu záujmu na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky bol záver spotrebiteľského rozhodcovského súdu tiež správny. Prvoinštančný súd prezentuje opak na tom základe, že Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 6 Cdo 127/2017 rozhodol o tom, že ide o osobitný typ určovacej žaloby podľa § 137 písm. d) CSP. Ide však o záver NS SR, ktorý bol prelomový, ojedinelý a navyše aj v rozpore s dovtedajšou praxou. Po zániku právneho vzťahu nemá dovolanie sa existencie neprijateľnej zmluvnej podmienky a porušenia práv spotrebiteľa reálny význam a určenie neprijateľnosti nemôže žiadnym spôsobom ovplyvniť hmotnoprávne postavenie strán konania. Netýka sa existujúcich práv a povinností strán, ale práv a povinností, ktoré zanikli ešte pred podaním žaloby. Ak rozhodcovský súd riadne reflektoval predchádzajúcu súdnu prax najvyšších súdnych autorít, konal v súlade s čl. 2 ods. 2 CSP a s princípom právnej istoty);

c) čl. 4.5 zmluvy o úvere možno bez ďalšieho považovať za neprijateľnú podmienku (dovolací súd vo svojom uznesení zo dňa 21.10.2020 sp. zn. 4 Cdo 121/2020 k nastolenej právnej otázke neprijateľnosti čl. 4.5 zmluvy o úvere výslovne uviedol, že nemusí ísť o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Konkrétne konštatoval, že niet pochyb o tom, že zmluvná podmienka, ktorá oprávňuje dodávateľa finančných

služieb z vážneho objektívneho dôvodu zmeniť úrokovú sadzbu, nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ak majú spotrebiteľia právo zmluvu bezplatne ukončiť. Tým dal okrem iného za pravdu žalovanému, ktorý tvrdí, že čl. 4.5 zmluvy o úvere ako zmluvná podmienka sám neobstojí a treba ho vykladať iba spoločne s čl. 4.6 zmluvy o úvere. V konkrétnom prípade žalobcovia možnosť predčasného splatenia úveru aj využili. Tým viac na túto možnosť bolo potrebné prihliadnuť v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku);

d) zrušenie rozhodcovského rozsudku zmení postavenie žalobcov oproti stavu, v akom sa aktuálne nachádzajú (súd vo veci rozhodol o zrušení rozhodcovského rozsudku s víziou pokračovania v rozhodcovskom konaní. Uvedené riešenie však neprichádza do úvahy pre zrušenie rozhodcovského súdu. V súlade s § 72 ods. 4 ZOSRK nebude po zrušení rozhodcovského rozsudku pokračovať pôvodné rozhodcovské konanie, ale žalobcovia budú musieť podať vo veci samostatnú žalobu. Ak rozhodcovský súd o zmene žaloby nerozhodol, napadnutý rozhodcovský rozsudok aktuálne nezakladá pre žalobcov prekážku res iudicata. V dôsledku toho sa mohli a stále môžu kedykoľvek domáhať vydania rozhodnutia, ktoré mal vydať rozhodcovský súd po zmene žaloby. Na to, aby sa domohli požadovaného určenia, tak budú musieť v oboch prípadoch podať novú žalobu. Zrušenie rozhodcovského rozsudku preto nebude mať žiadny vplyv na postavenie žalobcov, ktorí sa iracionálne domáhajú zrušenia rozhodcovského rozsudku namiesto toho, aby sa už teraz domáhali nároku, ktorý im podľa ich vlastného tvrdenia patrí).

3. Žalobcovia v podanom vyjadrení k odvolaniu žalovaného odvolací súd žiadali, aby napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil, majúc za to, že prvoinštančný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre vydanie predmetného rozhodnutia a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. Konajúci súd sa prioritne a podrobne v odôvodnení zaoberal konštatovaním rozhodcovského súdu o nedostatku naliehavého právneho záujmu na určenie neplatnosti zmluvnej podmienky. Žalobcovia sa stotožnili s názorom okresného súdu, že v prípade konania o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. V tejto súvislosti poukázali na právne závery vyplývajúce z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/162/2016, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/471/2015, ako aj Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/337/2015. Žalobcovia ďalej poukázali na to, že z vykonaného dokazovania, ako aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že rozhodcovský súd nepostupoval procesne správne (v súlade s § 39 ods. 2 ZoSRK v spojení s § 43 ods. 1 a 2 ZoSRK), keď o návrhu žalobcov zo dňa 14.10.2016 nerozhodol rozhodcovským uznesením. Nie je potom zrejmé, čo bolo predmetom konania, alebo ako si ustálil rozhodcovský súd predmet konania, nakoľko jasne nerozhodol, či pripúšťa zmenu alebo ju nepripúšťa a prečo, potom výrok rozhodcovského rozsudku je v rozpore s odôvodnením (najmä v bodoch 60 a 61), tento je zmätočný a nepreskúmateľný. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie je zrejmé, že rozhodcovský súd neaplikoval ustanovenia § 3 ods. 3 a § 3 ods. 5 prvej vety zák. č. 250/2007 Z. z. a tým boli splnené podmienky pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa ust. § 45 ods. 1 písm. i/ ZoSRK. Žalobcovia v podaní zo dňa 14.10.2016 dostatočne odôvodnili úpravu petitu žalobného návrhu a v tomto podaní produkovali skutkové tvrdenia v dostatočnom rozsahu a včas, preto procesné pochybenie rozhodcovského súdu, ktorý v rozpore so zákonnými ustanoveniami nerozhodol o pripustení zmeny žaloby, resp. nepreskúmanie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, na ktorú je povinný prihliadať ex offio bez toho, že by bolo potrebné preukazovať naliehavý právny záujem, nemôže byť na ujmu žalobcov, resp. nemožno odkazovať žalobcov na domáhanie sa svojich práv, ktorých sa náležite domáhali v rozhodcovskom konaní na príslušnom rozhodcovskom súde, na iný súdny orgán. Upriamili pozornosť na závery súdu prvej inštancie, že rozhodcovský súd mal skúmať, či zánik právneho vzťahu medzi stranami bol skutočne priamym následkom uplatnenia neprijateľnej zmluvnej podmienky a či žalovaný prípadným protiprávnym konaním na základe neprijateľnej podmienky donútil žalobcov k predčasnému splateniu predmetného úveru, resp. jeho refinancovaniu do inej banky. Čo bolo potrebné preskúmať v danej veci a aké dôkazy bolo potrebné vykonať v ďalšom súd špecifikoval v bodoch 236, 230, 231, 232 svojho rozhodnutia. Žalobcovia dodali, že pre odôvodnenie rozhodcovských rozsudkov platia rovnaké kritériá ako pre rozhodnutia všeobecných súdov. Rozhodcovský rozsudok sa však nijakým spôsobom nevysporiadal s tvrdenými skutočnosťami v samotnom návrhu, resp. v zmenenom návrhu, ale zostal len v rovine namietania samotného naliehavého právneho záujmu. K tvrdeniam žalovaného, ktorý považuje záver rozhodcovského súdu vo vzťahu k naliehavému právnomu záujmu na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky za správny (nestotožňujúc sa so záverom NS SR 6Cdo/127/2017), žalobcovia uviedli, že rozhodcovský súd vzťahoval nedostatok naliehavého právneho záujmu na určenie neplatnosti a neprijateľnosti zmluvnej podmienky po zániku úverového vzťahu medzi stranami sporu v rozhodcovskom konaní, hoci zmenu žaloby (ktorou sa žalobcovia domáhali určenie neplatnosti a neprijateľnosti zmluvnej podmienky) nepripustil. Rozhodcovský súd teda vo svojom rozhodnutí neodôvodnil ani neskúmal

naliehavý právny záujem vo vzťahu k návrhu na určenie neplatnosti jednostranného zvýšenia úrokového rozpätia. K tomuto žalobcovia poznamenali, že zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní explicitne neupravuje delenie určovacích žalôb, z toho dôvodu je možné, aby žalobca spotrebiteľ žaloval v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní o určenie neplatnosti právneho úkonu za predpokladu, že má na tom naliehavý právny záujem. Stabilizovaná judikatúra a právna teória navyše vyvodila záver, že naliehavý právny záujem vyplýva spotrebiteľovi priamo z § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a nie je potrebné ho preukazovať (KS Prešov sp. zn. 3Co/328/2015, KS Prešov sp. zn. 1Co/27/2013). Odkazy na súdneho rozhodnutia, ktoré vo svojom odvolaní uvádza žalovaný vo vzťahu k aktívnej vecnej legitímácii žalobcov, sa na danú vec nevzťahujú, pretože sú založené na inom skutkovom a právnom základe. Na podporu uvedených záverov žalobcovia poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.09.2019, ako aj rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/471/2015, ktoré existovalo v čase rozhodovania rozhodcovského súdu, nebolo a nie je zrušené, pričom jeho odôvodnenie rozhodcovský súd nezohľadnil. Podľa tvrdení žalovaného z rozhodcovského rozsudku vyplýva, že tento rozhodoval o pôvodnom nároku žalobcov, pričom zmenu žaloby nepripustil (hoci žalobcovia dodávajú, že sa ňou v odôvodnení zmätočne čiastočne zaoberal) a že ak rozhodcovský súd žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky zamietol, nemal povinnosť túto podmienku uviesť do výroku rozhodnutia. Ani z pohľadu žalovaného nie je pravdepodobne zrejmé, čo je predmet konania, resp. ako si predmet konania ustálil rozhodcovský súd. Pokiaľ žalovaný uvádza, že je nesprávny záver prvoinštančného súdu o neprijateľnosti čl. 4.5, žalobcovia sú toho názoru, že pri totožných predmetoch sporu (napr. OS ZA sp. zn. 14C/295/2014 a na neho nadväzujúce KS ZA sp. zn. 11Co/471/2015) sa dostatočne vysporiadali s určením neprijateľnosti zmluvnej podmienky zakotvenej v bode 4.5 a tieto museli byť rozhodcovskému súdu v čase vydania rozsudku známe. Navyiac v čase rozhodovania rozhodcovského súdu existovalo aj rozhodnutie KS ZA sp. zn. 7Co/563/2015 zo dňa 10.02.2016, ktoré v tom čase nebolo zrušené a určilo neprijateľnosť dotknutej zmluvnej podmienky, pričom skutkové a právne odôvodnenie tohto rozhodnutia rozhodcovský súd tiež nezohľadnil. Pokiaľ žalovaný apeloval na detailné preskúmanie a spôsob aplikácie tejto podmienky, ktorý záver vyplýva z rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo/121/2020, túto otázku mal skúmať už rozhodcovský súd; navyše ide o rozhodnutie, ktoré v čase vydania rozhodcovského rozsudku nemohlo byť rozhodcovskému súdu známe. Žalobcovia považujú rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne a zákonné a navrhli jeho potvrdenie súdom druhej inštancie a uloženie povinnosti žalovanému nahradiť im trovy konania.

4. Žalovaný vo svojej odvolacej replike zhrnul, že žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného nezaujali stanovisko k namietaným vadám napadnutého rozsudku, ale k zrušovanému rozsudku rozhodcovského súdu. V nadväznosti na námietky žalovaného nesúhlasia s tým, že: a) na požadovanom určení nemajú naliehavý právny záujem [bod I a III písm. b) odvolania], b) súd „pochyboval“, či došlo k zmene žaloby [bod II písm. a) odvolania], c) čl. 4.5 zmluvy o úvere nemožno bez ďalšieho považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku [bod III písm. c) odvolania], d) po zániku právneho vzťahu nemajú procesnú legitímáciu na uplatnenie nárokov a tvrdia, že tento záver im odníma možnosť domáhať sa ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Žalovaný považuje výhrady žalobcov za irelevantné aj s poukazom na fakt, že toto konanie žalobcom neodníma možnosti ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Ako žalovaný namietal vo svojom odvolaní, predmetom konania pred stálym rozhodcovským súdom bol podľa odseku 44 napadnutého rozhodcovského rozsudku pôvodný petit. Ním žalobcovia žiadali určenie absolútnej neplatnosti a neúčinnosti „právneho úkonu odporcu, ktorým jednostranne zvýšil úverové rozpätie splácaných splátok“. Ani na základe doplnenej argumentácie žalobcov nemožno dospieť k záveru, že by žalobcovia mali naliehavý právny záujem na požadovanom určení, keďže CSP ani zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa neumožňujú určenie neplatnosti jednostranného právneho úkonu. Takto požadované určenie sa odlišuje od určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Ak rozhodcovský súd o zmene žaloby nerozhodol, určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nebolo predmetom konania, aj keď sa ním rozhodcovský súd argumentačne zaoberal (s negatívnym záverom). Na uvedenej skutočnosti nič nemení ani ustanovenie § 28 ods. 6 zákona č. 335/2014 Z.z., keďže rozhodcovský súd nemal dôvod určiť neprijateľnosť zmluvnej podmienky. Toto ustanovenie prikazuje rozhodcovskému súdu ex offo skúmať neprijateľnú podmienku, iba ak je na nej založený vymáhaný nárok. V konkrétnom prípade však rozhodcovský súd neskúmal primárne čl. 4.5 zmluvy o úvere, ale jednostranné úkony, ktoré mali byť podľa žalobcu absolútne neplatné a neúčinné. V prípade takto (vadne) formulovaného petitu však rozhodcovský súd nemal dôvod skúmať neprijateľnosť zmluvnej podmienky. To, že sa s tým v nadväznosti na doplňujúcu argumentáciu žalobcov tiež vysporiadaval, nemôže zakladať vadu rozhodcovského rozsudku. Nemožno sa preto stotožniť s tvrdením žalobcov, že im je odňatá možnosť domáhať sa ochrany spotrebiteľských práv.

Ak rozhodcovský súd nerozhodol o zmene žaloby, žalobcom nebráni žiadna prekážka v uplatnení ich práv z neprijateľnej zmluvnej podmienky. Je preto iracionálne, ak sa pokúšajú vnieť tieto prvky ako argumentáciu v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku, ktoré pre nich nebude mať v konečnom dôsledku žiaden význam. Pokiaľ rozhodcovský súd nevydal uznesenie o zmene žaloby, konal o pôvodnej žalobe. Na tom nič nemení ani nerešpektovanie rozsahu predmetu rozhodcovského konania žalobcami, prípadne súdom konajúcim o žalobe o zrušení rozhodcovského rozsudku. Keďže konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku nie je „odvolacím konaním“ proti rozhodcovskému rozsudku, všeobecný súd nemôže zmeniť predmet sporu, ak k tomu nedošlo v rozhodcovskom konaní. Ak rozhodcovský súd nekonal o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky, nemá dôvod formulovať na ňu svoj právny názor. Žalobcovia sa tak opakovane nadbytočne vyjadrujú k tomu, či je čl. 4.5 zmluvy o úvere neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Svoje názory podporujú rozhodnutiami krajských súdov, ktoré mal rozhodcovský súd údajne poznať. Rozhodcovský súd však nemá možnosť poznať rozhodovaciu prax odvolacích súdov v Slovenskej republike, ktorá preňho navyše nie je záväzná. Rozhodcovský súd by sa takýmito rozhodnutiami zaoberal, iba ak by nimi argumentovali strany (v konkrétnom prípade žalobcovia), k čomu však nedošlo. Preto žalobcovia nemôžu účinne namietat, že rozhodcovský rozsudok je v rozpore s týmito rozhodnutiami odvolacích súdov. Ako už žalovaný poznamenal, čl. 4.5 zmluvy o úvere nemožno bez ďalšieho považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Je potrebné detailne skúmať podmienky jej kontraktácie a aplikácie voči žalobcom. Žalobcovia majú právo domáhať sa ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v rozsahu stanovenom OZ a zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Ak sa však domáhajú ochrany v rozsahu nespadajúcom do ich rámca, je nutné ich žalobu zamietnuť. Pri nesprávne podanej určovacej žalobe je dôvodom procesného neúspechu nedostatok naliehavého právneho záujmu. Je pritom irelevantné, či by v inom type konania mali procesný úspech. Preto nemožno považovať názory žalobcov za relevantné a rozsudok súdu prvej inštancie za správny. Argumentácia žalobcov, ktorou do sporu nadbytočne vnášajú nároky, o ktorých rozhodcovský súd vôbec nekonal, nerozporuje žalovaným namietané odvolacie dôvody. Tieto argumenty iba zvyrazňujú nesprávnosť záverov prvoinštančného rozsudku, pri ktorom súd prekročil medze prieskumu napadnutého rozhodcovského rozsudku a zaťažil konanie vadami, ktoré namietal žalovaný vo svojom odvolaní.

5. Žalobcovia vo svojej odvolacej duplike zotrvali na svojej argumentácii ohľadne zmätočnosti postupu rozhodcovského súdu, ktorý neskúma, ani neodôvodňuje naliehavý právny záujem vo vzťahu k určeniu neplatnosti jednostranného zvýšenia úrokového rozpätia, na jednej strane neprípustil zmenu žaloby, na strane druhej v odôvodnení poukazuje na nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky. Žalobcovia pritom adekvátne odkazovali na rozhodnutia, ktoré posudzovali neprijateľnosť zmluvných podmienok v obdobných prípadoch a riešili aj otázku naliehavého právneho záujmu, ktoré sa týkali aj iných klientov žalovaného. Vzhľadom na to, že rozhodcovský súd je rovnocennou alternatívou všeobecných súdov a jeho rozhodnutia sú rovnakej právnej sily, žalobcovia sú toho názoru, že pri svojej činnosti a rozhodovaní by mal zohľadňovať rozhodnutia všeobecných súdov v obdobných prípadoch. Navyše dodali, že v priebehu konania žalovaný poukazoval na rozhodnutia všeobecných súdov, a to aj vo vzťahu k neplatnosti ustanovení zmluvy, resp. neprijateľnosti zmluvných podmienok, hoci sám poukazuje na to, že neprijateľnosť zmluvnej podmienky nebola predmetom rozhodcovského konania. Žalobcovia opätovne predniesli svoju predchádzajúcu argumentáciu ohľadne naliehavého právneho záujmu majúca za to, že dostatočne odôvodnili zmenu žaloby, pričom procesné pochybenie rozhodcovského súdu im nemôže byť na ujmu. Žalobcovia sa stotožňujú s názorom súdu prvého stupňa, že boli dané dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktoré Okresný súd Žilina veľmi podrobne v odôvodnení svojho rozhodnutia aj špecifikoval.

6. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, na základe podaného odvolania žalovaného, viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

7. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie dôsledne uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal výsledky vykonaného dokazovania, riadne citoval právne predpisy, ktoré na prejednávaný prípad aplikoval a z

nich vyvodil svoje právne závery, ktoré riadne vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil, z akých úvah vychádzal. Jeho rozhodnutie tak nemožno považovať za také, ktoré by bolo v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Pri výklade aplikácie právnych predpisov sa súd prvej inštancie neodchýlil od znenia príslušných ustanovení, nepoprel ich účel ani podstatu, a preto toto rozhodnutie odvolací súd považoval za ústavne konformné.

8. Odvolateľ napadol rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v odvolaní žalovaného s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

9. Pokiaľ teda žalovaný namietal vadu prvostupňového konania podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP majúca za to, že súd prvej inštancie sa nijako nevysporiadal s argumentáciou žalovaného ohľadne (ne)existencie naliehavého právneho záujmu a ním citovanou judikatúrou najvyšších súdnych autorít, odvolací súd majúca za to, že okresný súd sa existenciou naliehavého právneho záujmu zaoberal dostatočne a vyhodnotil ju práve s ohľadom na špecifickosť sporu s ochranou slabšej strany - spotrebiteľa. Pokiaľ totiž žalovaný vo svojej argumentácii (tak pred súdom prvej inštancie, ako aj v rámci odvolacích dôvodov) poukazoval na všeobecnú judikatúru vzťahujúcu sa na existenciu naliehavého právneho záujmu pri určovacích žalobách, tu treba uviesť, že táto bola formulovaná ešte pred legislatívnou ochranou práv spotrebiteľa, nezohľadňuje ju, ako ani nezohľadňuje nerovné postavenie spotrebiteľa pri dojednávaní zmlúv, ktoré môžu obsahovať neprijateľné a neplatné zmluvné dojednania (pozri II. ÚS 43/2020). Judikatúru uvádzanú odvolateľom (vyjadrujúcu právne názory, že určenie existencie právneho vzťahu alebo práva je viazané výlučne na prítomnosť a že tam, kde je možné žalovať na splnenie povinnosti, nie je daný naliehavý právny záujem na určení) nemožno preto na vec použiť, keďže sa týkala skutkovo a právne úplne odlišných sporov od sporu v prejednávanej veci.

10. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP), odvolací súd takúto vadu v rozhodnutí súdu prvej inštancie nevzhladol. Preskúmaním obsahu spisu (so zameraním sa na rozsudok rozhodcovského súdu a jeho odôvodnenie) aj odvolací súd dospel k záveru, že rozhodcovský súd konal (zmätočne) o pôvodnom návrhu, ale zároveň aj o zmenenom návrhu. Žalovaný sa v odvolaní snaží presvedčiť súd o tom, že „nakoľko o zmene žaloby nebolo rozhodnuté, konalo sa len o pôvodnom návrhu“. Uvedenému záveru však nezodpovedá odôvodnenie rozhodcovského rozsudku v odseku 54, v ktorom sa uvádza, že „rozhodcovský súd sa zaoberal posúdením naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení v zmysle žaloby a zmeny žaloby zo dňa 20.10.2015“. Následne v odseku 59 rozhodcovský súd svoje právne posúdenie ohľadne nedostatku naliehavého právneho záujmu videl v tom, že „žalobcovia sa domáhajú určenia neplatnosti a neprijateľnosti zmluvnej podmienky po zániku úverového vzťahu...“, čím „práva a právny stav žalobcov v čase podania žaloby ani v súčasnosti nie sú nijakým spôsobom ohrozené a nie je možný ani objektívny stav neistoty žalobcov.“ Je zrejmé, že v otázke posúdenia neexistencie naliehavého právneho záujmu na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve (pretože v čase rozhodovania už zmluvný vzťah medzi sporovými stranami neexistuje a zanikol ešte pred podaním žaloby na súd) je rozhodcovský rozsudok založený na nesprávnom právnom posúdení veci, čo je dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. l/ ZoSRK, ako to správne konštatoval aj okresný súd. Je pritom nerozhodné, či skúmanie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve vykonával rozhodcovský súd na návrh (na základe zmeny návrhu) alebo z úradnej povinnosti, podstatné je, že existenciu naliehavého právneho záujmu vo vzťahu k určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky posúdil nesprávne, čím potom naplnil aj dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. g/ a i/ ZoSRK, ako správne konštatoval aj okresný súd.

10.1. V tejto súvislosti (pričom uvedené sa vzťahuje zároveň aj na odvolacie námietky žalovaného vytýkajúcim súdu prvej inštancie nesprávne právne posúdenie podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP a inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP) odvolací súd len stručne dodáva, že judikatúra súdov a právne názory v nej prezentované sa v niektorých odvetviach práva vyvíjajú pomerne dynamicky. Obzvlášť spotrebiteľské právo a otázky ochrany spotrebiteľa v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľskej zmluvy vyžadujú v mnohých prípadoch iný náhľad a určitý posun od klasických inštitútov hmotného i procesného práva tak, aby sa vyrovnala faktická nerovnosť medzi spotrebiteľom a dodávateľom v konkrétnom spore. Preto judikatúra, na

ktorú poukazoval jednak rozhodcovský súd, a jednak odvolateľ (namietajúc, že sa súd prvej inštancie s jeho procesnou obranou, opierajúcou sa práve o ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu z rokov 1985-2004 vo vzťahu k nedostatku naliehavého právneho záujmu nijako nevysporiadal) nie je aplikovateľná na prejednávajúcu vec, pretože aj otázka naliehavého právneho záujmu je v spotrebiteľských sporoch modifikovaná. Keďže spotrebiteľské rozhodcovské konanie má spotrebiteľovi poskytnúť rovnakú úroveň ochrany a rozhodcovský rozsudok má kvalitatívne spĺňať rovnaké požiadavky ako rozsudok súdu, rozhodcovský súd nemohol svoj právny názor založiť na súdnych rozhodnutiach, ktoré na vec (vzhlľadom na osobitosti spotrebiteľského sporu a právne otázky, ktoré z neho vyvstanú) nemožno vzťahovať a ponechať bez povšimnutia vyvíjajúce sa právne názory vyšších súdnych autorít v spotrebiteľských sporoch v čase jeho rozhodovania (v tomto kontexte nič nebránilo rozhodcovskému súdu pri svojom rozhodovaní zohľadniť napr. rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/471/2015, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/162/2016 či Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/337/2015, ktoré rozsudku rozhodcovského súdu časovo predchádzali).

10.2. Pokiaľ žalovaný trval na argumentácii, že zmena žaloby pripustená nebola, a preto rozhodcovský súd rozhodoval o pôvodnom nároku (navyše nerozhodnutie o zmene žaloby nie je dôvodom, pre ktorý žiadali žalobcovia zrušiť rozhodcovský rozsudok, ani dôvodom na preskúmanie väd rozhodcovského rozsudku ex offa podľa § 45 ods. 3 ZoSRK), je potrebné prisvedčiť názoru odvolateľa, že pokiaľ rozhodcovský súd o zmene žaloby nijako nerozhodol (rozhodcovským uznesením, v súlade s § 43 ZoSRK), konal (musel konať) len o pôvodnom návrhu žalobcov (odhliadnuc od toho, že existenciu/neexistenciu neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve sa musel zaoberať aj ex offa). Týmto nesprávnym procesným postupom zaťažil konanie vadou podľa § 45 ods. 1 písm. d/ ZoSRK. Túto vadu žalobcovia explicitne nenamietali (i keď z obsahu ich žaloby vyplýva) a v tomto kontexte má odvolací súd za to, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ nerozhodnutie o zmene žaloby nesubsumoval pod dôvod vymedzený v ust. § 45 ods. 1 písm. d/ ZoSRK. Zároveň treba dodať, že uvedené pochybenie okresného súdu nemalo žiadny výrazný vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozsudku ako takého, pretože aj podľa názoru odvolacieho súdu vykazoval rozhodcovský rozsudok ďalšie (iné) vady, ktorých existencia viedla okresný súd správne k potrebe jeho zrušenia.

10.3. K žalobcom namietanému skutkovému zisteniu súdu prvej inštancie, že existuje dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. g/ ZoSRK, odvolací súd vyjadruje presvedčenie, že súd prvej inštancie dospel k správnejmu záveru o naplnení tohto dôvodu na zrušenie rozhodcovského rozsudku (t.j. že v rozhodcovskom konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nevykonal navrhované dôkazy alebo neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu). V tomto smere aj odvolací súd poukazuje na to, že rozhodcovský súd sám znemožnil v konaní riadne zistenie skutkového stavu a vykonanie dôkazov relevantných pre rozhodnutie tým, že nereagoval procesne správnym postupom na návrh na pripustenie zmeny žalobného petitu učeného žalobcami v podaní zo dňa 14.10.2016 (zmena spočívala v domáhaní sa určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v spotrebiteľskej zmluve a finančného zadostučinenia vo výške 3.983,-Eur), keď o tejto zmene v rozpore so zákonom (§ 43 ZoSRK v spojení s §§ 139 až 143 CSP) nerozhodol rozhodcovským uznesením (či už písomne vyhotoveným pred pojednávaním, keď medzi dorúčením zmeny žaloby dňa 20.10.2016 a samotným pojednávaním rozhodcovského súdu dňa 30.04.2017 mal na to dostatočný časový priestor, alebo vyhláseným na pojednávaní za prítomnosti všetkých účastníkov). Týmto postupom znemožnil žalobcom ako spotrebiteľom uplatňovať práva spojené s ich procesným postavením v konaní (meniť návrh a produkovať skutkové tvrdenia a dôkazy vo vzťahu k zmenenému návrhu), keďže konajúc stále o pôvodnom návrhu (o určenie neplatnosti právneho úkonu žalovaného, ktorým jednostranne zvýšil úrokové rozpätie splácaných splátok a zaplatenia sumy 867,92 Eur) žalobu zamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na takom určení. Uvedený postup rozhodcovského súdu naplňal zreteľne aj dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. d/ ZoSRK, ako na to poukazoval odvolateľ (ktorý však žalobcami nebol namietaný a teda nebol ani predmetom prieskumu v konaní pred okresným súdom), avšak zároveň tak úzko súvisí s dôvodom podľa § 45 ods. 1 písm. g/ ZoSRK, že je akceptovateľná aj právna úvaha súdu prvého stupňa, pokiaľ tento zmätočný postup rozhodcovského súdu subsumoval pod dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. g/ ZoSRK, ktorý bol povinný skúmať z úradnej povinnosti. V tomto kontexte odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že úvaha, či výsledky konania, ku ktorým sa dospelo pred žalobcami požadovanou zmenou žaloby, (ne)môžu byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe, súvisí práve s predbežným hodnotením dôkazov a výsledkom vnútorného presvedčenia sudcu (resp. v tomto prípade rozhodcu) a jeho myšlienkového postupu. Nemožno sa potom stotožniť s názorom odvolateľa, že okresný súd prekročil medze prieskumu napadnutého rozhodcovského rozsudku, pokiaľ

túto vadu v rozhodcovskom konaní posúdil ako vadu podľa § 45 ods. 1 písm. g/ ZoSRK. Je totiž zrejme, že pokiaľ rozhodcovský súd o zmene žaloby nerozhodol, mohol konať len o pôvodnom návrhu a týmto postupom znemožnil žalobcom vôbec vznášať skutkové a právne tvrdenia, ako aj navrhovať vykonanie dôkazov vo vzťahu k zmenenému návrhu.

10.4. Odhliadnuc od uvedeného, vadu rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. g/ ZoSRK možno konštatovať aj vo vzťahu k skúmaniu existencie neprijateľnej zmluvnej podmienky definovanej v spotrebiteľskej zmluve v čl. 4.5. (bez ohľadu na to, či rozhodcovský súd skúmal túto otázku ex offa alebo by ju skúmal na návrh), keďže rozhodcovský súd sa obmedzil len na konštatovanie nedostatku naliehavého právneho záujmu na jej určenie (ktorá skutočnosť bola aj odvolacím súdom vyhodnotená ako nesprávne právne posúdenie veci) a k posúdeniu skutkového stavu veci sa vôbec nedostal, pričom netreba zabúdať ani na druhý uplatnený nárok žalobcov na zaplatenie peňažného plnenia, vo vzťahu ku ktorému rovnako nebolo vykonané žiadne dokazovanie. Argumentácia odvolateľa ohľadne toho, či daná zmluvná podmienka je alebo nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, je nadbytočná a pre toto konanie nie je rozhodná. Bolo úlohou rozhodcovského súdu, aby sa s touto otázkou, ako aj s otázkou jednostrannej zmeny úrokového rozpätia v dôsledku zmeny miery rizika (pôvodný žalobný nárok) náležite vo svojom rozhodnutí vysporiadal po právnej aj skutkovej stránke, čo neučinil. V danom prípade tak aj podľa názoru odvolacieho súdu boli naplnené podmienky prezumované v ust. § 45 ods. 1 písm. g/ ZoSRK, že rozhodcovský súd „nevykonala navrhované dôkazy“, resp. „neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy“, pretože k vykonaniu dokazovania nepristúpil a žalobu zamietol z procesných dôvodov. Aké konkrétne dokazovanie má rozhodcovský súd vykonať, je v rozsudku súdu prvej inštancie pomerne rozsiahlo popísané, predovšetkým v odsekoch 224 až 232.

10.5. K odvolaciemu dôvodu žalovaného uvádzanému v bode 2.1. pod písm. c/ tohto rozsudku sa odvolací súd nepovažuje za potrebné osobitne vyjadrovať, pretože smeruje len voči odôvodneniu rozhodnutia, ktoré nemá žiadny vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

11. Napokon odvolateľ namietal aj nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, ktorý „nedostatočné odôvodnenie rozhodcovského rozsudku považoval za dôvod na jeho zrušenie“. Nie je zrejme, z čoho odvolateľ pri tejto argumentácii vychádza. Súd prvej inštancie zrušil rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 45 ods. 1 písm. g/, i/ a i/ ZoSRK. Pokiaľ tiež poukázal na zmätočnosť samotného odôvodnenia rozhodcovského rozsudku a nesprávnosť jeho procesného postupu (ktorý dôvod okresný súd nevyhodnotil ako osobitný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku), uvedené bolo potrebné chápať v súvislostiach a nepredstavovalo osobitný (resp. jediný) dôvod zrušenia rozhodcovského rozsudku. K tomuto považuje odvolací súd za nevyhnutné ešte dodať, že aj pre odvolací súd pôsobilo odôvodnenie rozhodcovského rozsudku zmätočne, keďže v určitých častiach (ods. 59 a 60) sa jeho právna argumentácia týkala zmeneného návrhu, o ktorom však súd nekonal (nemohol konať), keďže sa s so žalobcami podanou zmenou žaloby nijako procesne nevysporiadal. V tomto zmysle považuje odvolací súd za dôležité zdôrazniť, že rozhodnutie súdu (a teda rovnako aj rozhodcovského súdu) má byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania a pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky zrozumiteľnosti, určitosti, jasnosti a súladu jeho skutkových právnych dôvodov vo vzťahu k výroku. Stav, ktorý potom spôsobil rozhodcovský súd tým, že ignorujúc návrh žalobcov na zmenu návrhu konal stále o ich pôvodnom návrhu a tento zamietol bez jeho meritórneho prieskumu (z procesných dôvodov), je hrubým porušením zákazu denegatio iustitiae, ktorý je nosným princípom právneho štátu a vyjadrením práva na súdnu ochranu a niet dôvodu ho plne nerešpektovať aj v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní ako plnohodnotnej alternatíve riešenia sporu ku konaniu pred súdom.

11.1. K otázke právneho posúdenia naliehavého právneho záujmu sa odvolací súd už vyjadril, preto len v stručnosti opakuje, že v otázke posúdenia neexistencie naliehavého právneho záujmu na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve je rozhodcovský rozsudok založený na nesprávnom právnom posúdení veci, čo je nepochybne dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. i/ ZoSRK, ako to správne konštatoval aj okresný súd. Je pritom nerozhodné, či skúmanie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve vykonával rozhodcovský súd na návrh alebo z úradnej povinnosti, podstatné je, že existenciu naliehavého právneho záujmu vo vzťahu k určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky posúdil nesprávne, čím potom naplnil aj dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. g/ a i/ ZoSRK. Okresný súd teda správnou logickou úvahou dospel k záveru, že rozhodcovský súd vec nesprávne právne posúdil tým, že neexistenciu naliehavého právneho záujmu konštatoval tak vo vzťahu k pôvodne uplatnenému žalobnému petitu (na ktorom však už žalobcovia v čase vydania rozsudku netrvali), ale aj vo vzťahu k určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky (ktorej existenciu bol povinný skúmať ex offa a v tejto súvislosti aplikovať právne

predpisy na ochranu práv spotrebiteľa a judikatúru súdov vzťahujúcu sa práve na spotrebiteľské vzťahy a špecifiká z nich vyplývajúce, čo neučinil).

11.2. Pokiaľ žalovaný vyslovil názor, že toto konanie a jeho výsledok nemá pre žalobcov žiadny význam (poukazujúc jednak na to, že rozhodcovský súd od 01.01.2019 zanikol a žalobcovia budú povinní podať samostatnú žalobu na súd, ktorou sa začne nové konanie, a jednak na to, že žalobcovia sa chcú vlastne domáhať iného nároku, než o akom rozhodoval rozhodcovský súd), odvolací súd uvádza, že skutočnosť, či a aký význam má pre žalobcov toto konanie (a či sa týmto konaním „zmení ich právne postavenie“), keď po zrušení rozhodcovského rozsudku sa budú musieť svojho nároku opätovne domáhať v novom konaní pred všeobecným súdom, nie je právne relevantná. Podstatné pre vec je, či boli dané dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku prezumované zákonom alebo nie a v tej súvislosti, či súd prvej inštancie rozhodol správne, keď rozhodcovský rozsudok zrušil alebo nie. Pokiaľ žalovaný argumentoval, že napadnutý rozhodcovský rozsudok nepredstavuje k nároku, o ktorom by rozhodcovský súd rozhodoval po zmene žaloby, ani prekážku litispendencie ani rei iudicatae, v dôsledku čoho sa ho spotrebiteľia kedykoľvek môžu domáhať na všeobecnom súde, uvedené je rovnako bez významu. Nemôže byť na ťarchu žalobcov, ktorí sa písomným podaním domáhali zmeny žaloby, skutočnosť, že rozhodcovský súd sa s ich podaním procesne nevysporiadal a znemožnil im dispozíciu s predmetom konania, ktorá im patrila. Odvolací súd do pozornosti žalovaného dáva, že Ústavný súd SR v náleze sp. zn. I. ÚS 472/2014 poukázal na právnu teóriu zaužívaný názor, že dispozícia účastníka konania, ktorou chce meniť návrh, je obmedzená iba súhlasom súdu. Súd pri úvahe o tom, či bude súhlasiť so zmenou návrhu, môže zvažovať iba to, či výsledky doterajšieho konania ako celku môžu byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Ak to tak je, musí so zmenou návrhu súhlasiť. Tieto názory si osvojila i právna doktrína (viď Komentár k Civilnému sporovému poriadku autorov Števec, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašoviča kol., vydaný vo vydavateľstve C. H. Beck, rok 2016). Rozhodcovský súd, pokiaľ aj mal úmysel návrh žalobcov na zmenu návrhu zamietnuť, žiadne rozhodnutie nevydal a neuviedol ani dôvody, pre ktoré nebolo možné konať o zmenenom návrhu, čím žalobcom odňal možnosť konať pred súdom a porušil ich ústavou zaručené právo na súdnu ochranu.

12. Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd k presvedčeniu, že súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré žalobe vyhovel. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Do pozornosti odvolateľa súčasne dáva, že iba samotná skutočnosť, že odvolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bola procesná strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, či rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (k tomu pozri napr. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Preto odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny.

13. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 odsek 1 CSP v spojení s § 255 odsek 1 CSP tak, že žalobcovia vzhľadom na úspech v odvolacom konaní majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

14. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)